

ສັງລວມຂໍ້ສະເໜີໃສ່ນະໂຍບາຍ ໂດຍ ອົງ ຕາມກໍລະນີສຶກສາຈາກ ກຸ່ມເຄືອຂ່າຍທີ່ດິນ

ໂດຍອີງຕາມປະສົບການຈາກພາກສະໜາມ ທີ່ເປັນກໍລະນີສຶກສາການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່, ສະມາຊິກຂອງ ກຸ່ມເຄືອຂ່າຍທີ່ດິນ (LIWG) ສາມາດກຳນົດບັນຫາທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ສາມາດຖອດຖອນບົດຮຽນຕົວຈິງໄດ້. ພວກເຮົາໄດ້ນໍາເອົາບົດຮຽນດັ່ງກ່າວມາແລກປ່ຽນກັນ ເພື່ອໃຫ້ມີຂໍ້ສະເໜີທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ. ໃນການປະຕິບັດເຊັ່ນນີ້, ພວກເຮົາໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນການສ້າງນິຕິກຳ ແລະ ສ້າງຮູບແບບຫຼັກວິຊາການ ເພື່ອໃຫ້ພວກເຮົາສາມາດພັດທະນາການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ຢູ່ໃນປະເທດລາວ . ຂໍ້ສະເໜີ ທີ 1-7 ແລະ ທີ 9 ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບ ກໍລະນີສຶກສາສະເພາະ ຈາກຂໍ້ສະເໜີທີ່ມີຢູ່ໃນເບື້ອງຕົ້ນແລ້ວ. ຂໍ້ສະເໜີ ທີ 8-10 ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການປຶກສາຫາລືຢ່າງລະອຽດເລິກເຊິ່ງ ແລະ ຕາມການຕົກລົງ ຂອງ ບັນດາສະມາຊິກຂອງກຸ່ມເຄືອຂ່າຍທີ່ດິນ LIWG.

1. ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່

- ສາມາດອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ໄດ້ ຕາມສອງຂະບວນການດັ່ງລຸ່ມນີ້:
 - i) ຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ສໍາລັບ ບ້ານ ຫລື ກຸ່ມບ້ານ
 - ii) ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ດິນ ສະເພາະເນື້ອທີ່ຕອນດິນທີ່ກຳນົດໄວ້ໃຫ້ອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ .

ຄໍາເຫັນ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ:

- ເນື້ອໃນພາສາລາວຕ້ອງມີການປັບປຸງເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍ
- ການອອກໃບຕາດິນຕ້ອງຜ່ານຂະບວນການຈັດສັນ ແລະ ວາງແຜນ
- ຖ້າມີການວາງແຜນຈັດສັນທີ່ດິນລະອຽດ ສາມາດອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ໄດ້ເລີຍ

ເຫດຜົນ:

- ໃນບາງກໍລະນີ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ (ເຂດດິນ ແລະ ເຂດນໍ້າ) ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດ ຈາກ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍ ຜ່ານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນສຳລັບພື້ນທີ່ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ເປັນຂອງຊຸມຊົນ ເທົ່ານັ້ນ; ໃນເມື່ອເຂດດັ່ງກ່າວ ມີລະບຽບການຄຸ້ມຄອງໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ ແລະ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງຈາກອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນແລ້ວ ເຂດດັ່ງກ່າວຈຶ່ງຄວນມີຄວາມເໝາະສົມໃນການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່

ເບິ່ງ ກໍລະນີສຶກສາ ບົດຮຽນການປະຕິບັດວຽກງານຕົວຈິງ ກ່ຽວກັບ ສິ່ງທ້າທາຍ 1 ຂອງ ອົງການ GAPE
 ເບິ່ງ ກໍລະນີສຶກສາ ບົດຮຽນການປະຕິບັດວຽກງານຕົວຈິງ ກ່ຽວກັບ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ 1 ຂອງ ອົງການ SNV

2. ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່

ດິນທຸກໆຕອນ ຕ້ອງ ທີ່ ໄດ້ວາດແຕ້ມລົງໃສ່ໃນແຜນທີ່ໃນໄລຍະການກຳນົດເຂດ ເພື່ອທີ່ຈະຈົດທະບຽນເປັນດິນລວມໝູ່ ຍົກເວັ້ນແຕ່ເຂດທວງທ້າມ ທີ່ເປັນດິນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ດິນລັດ.

ຄຳເຫັນຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ:

- ຢູ່ໃນແຜນທີ່ຈັດສັນ ຕ້ອງສະແດງໃຫ້ເຫັນຂອບເຂດດິນລວມໝູ່ຢ່າງຈະແຈ້ງ
- ດິນທີ່ກຳໄວ້ຢູ່ໃນກົດໝາຍ ມີດິນລວມໝູ່, ດິນບຸກຄົນ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນ, ດິນລັດ (ໃນກໍລະນີດິນຕອນໃດທີ່ລະບຸບໍ່ໄດ້ ດິນຕອນດັ່ງກ່າວຖືວ່າ ເປັນດິນລັດ)

ເຫດຜົນ

- ໂດຍປະຕິບັດຕາມວິທີການດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຈົດທະບຽນດິນລວມໝູ່ຂອງຊຸມຊົນ ມັນຈະເປັນການສ້າງຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຊຸມຊົນໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ກາຍເປັນສິ່ງຈູງໃຈຢູ່ໜຸນໃຫ້ແກ່ບັນດາຄົວເຮືອນ ທັງຫລາຍພ້ອມກັນປະຕິບັດຕາມແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 4 ຢູ່ໃນກໍລະນີສຶກສາ ຂອງອົງການ CIFOR,
 ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 4 ຢູ່ໃນກໍລະນີສຶກສາ ຂອງອົງການ GAPE,
 ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 2 ຢູ່ໃນກໍລະນີສຶກສາ ຂອງອົງການ CIDSE,

3. ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່

- ດິນທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມໃນການອອກກຳມະສິດເປັນດິນລວມໝູ່ ຄວນລວມໃຫ້ມີທັງ ເຂດດິນກະສິກຳແບບໝູນວຽນ ແລະ ປ່າໄມ້ທຸກໆປະເພດ (ກວມເອົາປ່າສະຫງວນ

ຂອງບ້ານ, ປ່າຊົມໃຊ້ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນຂອງບ້ານ) ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ຄຳແນະນຳຂອງ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 564 ພາກທີ 4.11, ປະເພດ 2.

ຄຳເຫັນຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ:

- (ກໍລະນີເປັນປ່າຮັກສາແຫລ່ງນ້ຳ ຂອງບ້ານເປັນດິນລວມໝູ່ໄດ້ບໍ່?)
- ປ່າສັກສິດ, ປ່າຊ້າ,.....
- ໜອງປ່າລວມຂອງບ້ານ
- ທີ່ດິນລ້ຽງສັດຂອງບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ.....
-

ເຫດຜົນ:

- ການນຳໃຊ້ປະເພດດິນດັ່ງກ່າວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ພື້ນທີ່ດິນສ່ວນຫລາຍແມ່ນຖືກຈັດແບ່ງເປັນດິນກະສິກຳ . ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເມືອງ ຍັງມີຄວາມຕ້ອງການທົດຊີ້ນຳທາງດ້ານນະໂຍບາຍຈາກສູນກາງ ກ່ຽວກັບວ່າຈະອະນຸຍາດໃຫ້ດິນປະເພດດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກອອກກຳມະສິດໃຫ້ເປັນດິນລວມໝູ່ໄດ້ແນວໃດ.
- ເຂດດິນດັ່ງກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ ສຳລັບການຄ້ຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານຂອງຊຸມຊົນ

ເບິ່ງ ກຳລະນິສຶກສາຂອງອົງການ ຊີຟອດ (CIFOR) ສິ່ງທ້າທາຍ 3

ເບິ່ງ ກຳລະນິສຶກສາ ຂອງ ຕາບີ (TABI) ບົດຮຽນການປະຕິບັດວຽກງານຕົວຈິງ ກ່ຽວກັບ ສິ່ງທ້າທາຍ 2.

4: ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່

- ໃບຕາດິນລວມໝູ່, ເນື້ອທີ່ ແລະ ຂອບເຂດຊາຍແດນ ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຢ່າງຖາວອນ ແຕ່ ພວກເຮົາສາມາດທົບທວນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ກຳນົດໃນແຜນອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ ໄດ້ ໂດຍການເຫັນດີເຫັນພ້ອມຂອງບ້ານ ພ້ອມທັງ ການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ. ການທົບທວນແຜນການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ ຈະຕ້ອງມີຂໍ້ແນະນຳ ເພື່ອກຳນົດວິທີການອອກໃບຕາດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ມີຄວາມສະເໝີພາບ. ຂໍ້ແນະນຳດັ່ງກ່າວ ຄວນຄຳນຶງເຖິງການຕັດສິນໃຈ ແລະ ກົນໄກການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.

ຄຳເຫັນຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ:

- ເນື້ອໃນຍັງບໍ່ແຈ້ງ
- ຢາກໃຫ້ເວົ້າເລື່ອງຂອບເຂດສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນລວມໝູ່ (ເປົ້າໝາຍນຳໃຊ້ໃຫ້ກຳນົດລະອຽດ)
- ຄວາມສາມາດໃນການປ່ຽນແປງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ເຫດຜົນ:

- ອາຍຸການນຳໃຊ້ໃບຕາດິນລວມໝູ່ພາຍໃນເວລາອັນສັ້ນ ກໍບໍ່ຕ່າງຫຍັງກັບ ໃບຕາດິນການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານເທົ່ານັ້ນ. ໃບຕາດິນລວມໝູ່ແມ່ນສິດທິຕາມກົດໝາຍຢ່າງຖາວອນ . ສະນັ້ນ ການນຳໃຊ້ໃນໄລຍະສັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ຄວນຕົກຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການອອກໃບຕາດິນຖາວອນ . ໃບຕາດິນຖາວອນ ເປີດໂອກາດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງສິດໃນການນຳໃຊ້ ທີ່ມີການເຫັນດີຮ່ວມກັນຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບສິດ ແມ່ນມີຜົນດີກວ່າ ໃນການສະໜອງຄວາມຮັບປະກັນຕໍ່ສິດຖືຄອງໂດຍທັນທີ ແລະ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງກວ່າ ແລະ ຍັງອະນຸຍາດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງຕ່າງໆໃນອະນາຄົດອີກດ້ວຍ. ໃບຕາດິນຖາວອນ ບໍ່ຮຽກຮ້ອງຊັບພະຍາກອນເພີ່ມເຕີມເພື່ອຕໍ່ອາຍຸກຳມະສິດ. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນວິທີທີ່ປະຢັດຄຸ້ມຄ່າໃນການອອກກຳມະສິດຖາວອນ ໂດຍ ມີທາງເລືອກທີ່ຈະດັດແກ້ບົດພື້ນຖານການຕັດສິນໃຈຂອງຊຸມຊົນ.

- ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 2 ຢູ່ໃນກຳລະນິສິກສາ ອົງການ SNV
- ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 1 ຢູ່ໃນກຳລະນິສິກສາ ຂອງອົງການ Gape
- ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 3 ຢູ່ໃນ ກຳລະນິສິກສາຂອງອົງການ Cidse
- ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 4 ຢູ່ໃນກຳລະນິສິກສາຂອງອົງການ GRET

5 ຂໍສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່

ຈຳເປັນຈະຕ້ອງການທົບທວນລະບຽບການເກັບຄ່າທຳນຽມທີ່ດິນ ຕາມລັກສະນະປະເພດຂອງດິນທີ່ມີໃບຕາດິນລວມໝູ່ ທີ່ຄວນຈະມີການລະບຸເອົາໄວ້.

ມີການສະເໜີວ່າ:

- ບໍ່ຄວນເກັບຄ່າທຳນຽມດິນປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ຫລື ດິນບໍລິເວນນ້ຳຂອງບ້ານ
- ຄວນຈະພິຈາລະນາການເກັບຄ່າທຳນຽມທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ຂຶ້ນທະບຽນເປັນດິນລວມໝູ່ ເພາະວ່າ ລາຍໄດ້ຂອງຊາວບ້ານຢູ່ເຂດທ່າໄກສອກຫລີກ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ

ຄຳເຫັນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ:

- ເຫັນດີຕາມຂໍສະເໜີຂ້າງເທິງ

ເຫດຜົນ:

- ການຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ເປັນບູລິມະສິດສຳຄັນ ແລະ ຄວນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢູ່ໃນວາລະການເສຍຄ່າທຳນຽມ ປ່າໄມ້ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳມີຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການອະນຸລັກ. ການອະນຸລັກປ່າໄມ້ ແລະ ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ເຂດຕົ້ນນ້ຳ ແມ່ນການບໍລິການທີ່ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການລ້ຽງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົນຢູ່ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ຂົງເຂດ ແລະ ລະດັບຊາດ, ສະນັ້ນ ບໍ່ຄວນມີການເກັບຄ່າທຳນຽມໃນການບໍລິການປະເພດນີ້
- ເຂດທີ່ມີໃບຕາດິນລວມໝູ່ ທີ່ມີການປູກພືດເປັນສິນຄ້າ ຫລື ການຜະຫລິດ ສະແດງວ່າ ເຂດດັ່ງກ່າວມີຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວນມີການເກັບຄ່າທຳນຽມ

ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 1 ແລະ ທີ 2 ຢູ່ໃນກໍລະນີສຶກສາຂອງອົງການ SNV,-

ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 5 ຢູ່ໃນ ກໍລະນີສຶກສາ ຂອງອົງການ Gape

ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 6 ຢູ່ໃນ ກໍລະນີສຶກສາ ຂອງອົງການ GRET

6 ຂໍສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່ :

- ຄວນຈະມີການຂຶ້ນທະບຽນໃບຕາດິນລວມໝູ່ ໂດຍ ໃສ່ຊື່ຂອງບ້ານເທົ່ານັ້ນ, ເຊິ່ງສະມາຊິກທຸກໆຄົນໃນບ້ານ ມີສິດເທົ່າທຽມກັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສິດໃນການນຳໃຊ້ສາມາດອອກໃຫ້ແກ່ກຸ່ມສະເພາະໃດໜຶ່ງ ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນແຜນການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່¹. ໃນທຸກໆກໍລະນີ ຄະນະຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່ ຄວນໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍມາຈາກການຄັດເລືອກຂອງບ້ານ ເພື່ອຕາງໜ້າໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ. ຄຳນິຍາມຂອງ “ສະມາຊິກຂອງບ້ານ” ແລະ “ບ້ານ” ຕ້ອງໄດ້ຮັບການກຳນົດຈະແຈ້ງໃນແຜນອອກກຳມະສິດດິນລວມຂອງຊຸມຊົນ. ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ດິນລວມຂອງຊຸມຊົນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຫັນດີ ຫຼື ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍໂດຍ “ສະມາຊິກຂອງບ້ານ” ທັງໝົດ.

ຄຳເຫັນຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ:

¹ ສິດຄອບຄອງດິນຊຸມຊົນ ແລະ ການບໍລິຫານປົກຄອງ ຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນກຳມະສິດສ່ວນລວມ ໃນ ອາຊີ, Kirsten Ewers, ອົງການ FAO, 2011

- ປັບປຸງພາສາລາວຄົນເພື່ອໃຫ້ຖືກຕ້ອງ
- ໃບຕາດິນລວມໝູ່ຢາກໃຫ້ອອກເປັນຊື່ບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ, ກຸ່ມຜະຫລິດ, ສະມາຄົມ, ສະຫະກອນ, ຊົນເຜົ່າ.....

ເຫດຜົນ:

- ໃນປະຈຸບັນ, ຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ແນະນຳທີ່ຈະແຈ້ງ, ສິ່ງເຫລົ່ານີ້ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ກ່ຽວກັບວ່າ ອັນໃດທີ່ມີຄຸນສົມບັດເໝາະສົມ ເປັນ “ກຸ່ມ” ຫຼື “ຊຸມຊົນ” ລະຫວ່າງ ກຸ່ມ ກັບ ຊຸມຊົນ ແມ່ນໃຜມີຄວາມເໝາະສົມຕໍ່ການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ ແລະ ຊາວບ້ານຜູ້ໃດທີ່ຄວນຈະໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າໃນກຸ່ມທີ່ໄດ້ຮັບສິດໃນໃບຕາດິນລວມໝູ່.
- ເມື່ອມີການກຳນົດກຸ່ມຕ່າງໆແລ້ວ, ພວກເຮົາຄວນຈະລະລຸ ສະຖານະທາງດ້ານກົດໝາຍຂອງເຂົາເຈົ້າ ໃນນາມຂອງ ບ້ານ ຫລື ກຸ່ມຜະຫລິດ ຫລື ສະມາຄົມ ຫລື ສະຫະກອນ ເຊິ່ງມັນເໝາະສົມໃນການອອກໃບຕາດິນຊຸມຊົນ.
- ຍັງບໍ່ທັນມີລະບຽບການຮອງຮັບຄົນທີ່ຫາກໍ່ຍ້າຍມາຢູ່ບ້ານ ຜູ້ເຊິ່ງຕ້ອງການຢາກນຳໃຊ້ດິນລວມໝູ່.

ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 3 ຢູ່ໃນກຳລະນິສິກສາ ຂອງອົງການ TABI
 ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 4 ຢູ່ໃນ ກຳລະນິສິກສາ ຂອງອົງການ SNV

7 ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່ :

- ກ່ຽວກັບດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ເກາະດອນນ້ອຍຂະໜາດນ້ອຍ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຂວງ (PLMAs) ຄວນປະຕິບັດຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2003 ແລະ ດຳລັດ ສະບັບເລກທີ 88 (ເດືອນມິຖຸນາ 2008) ຕາມຄຳແນະນຳ. ມາດຕາ 11 ຂອງ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ໄດ້ຈັດແບ່ງດິນເປັນ 8 ປະເພດ. ໜຶ່ງໃນນັ້ນໄດ້ລວມມີເຂດບໍລິເວນນ້ຳ. ດຳລັດເລກທີ 88 ລວມມີເກາະດອນຕ່າງໆ. ເກາະດອນ ແລະ ເຂດບໍລິເວນນ້ຳ ຄວນຖືກລວມເຂົ້າໃນໃບຕາດິນລວມໝູ່ .

ເຫດຜົນ:

- ສຳລັບອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນແລ້ວ, ຍັງບໍ່ມີຄວາມຈະແຈ້ງ ວ່າ ຄວນຈະອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ນັ້ນໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທີ່ຄຸ້ມຄອງໝອງປາທຳມະຊາດ ຫລື ເຂດວັງສະຫງວນ. . ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ, ຄວນສ້າງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງແຫລ່ງລາຍຮັບ ແລະ ແຫລ່ງອາຫານທີ່ສຳຄັນທີ່ເປັນຂອງລວມໝູ່

- ເຂດບໍລິເວນນໍ້າ ທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ເປັນຊັບພະຍາກອນລວມໝູ່ຢູ່ເລື້ອຍໆ ນັ້ນ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ໃຫ້ເປັນຜົນປະໂຫຍດຂອງຊຸມຊົນ.
- ຊຸມຊົນ ສາມາດກໍານົດ ແລະ ສະໜັບສະໜູນກົດລະບຽບ ກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ເຂດບໍລິເວນນໍ້າ .
- ເຂດຕາຝັ່ງແມ່ນໍ້າ ແລະ ເຂດແຄມຫ້ວຍ ແມ່ນດິນຂອງລັດຕາມກົດໝາຍ , ແລະ ຍັງມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະເກີດການເຊາະເຈື່ອນ . ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເພາະວ່າດິນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຊຸມຊົນນໍາໃຊ້ເພື່ອປູກຝັງໃນລະດູແລ້ງ ສະນັ້ນ ຈິ່ງບໍ່ຄວນແຍກເຂດບໍລິເວນນໍ້າອອກຈາກ ການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ .

ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 2 ຢູ່ໃນກໍລະນີສຶກສາ ຂອງອົງການ GAPE

8. ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່

- ຜູ້ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນສໍາມະໂນຄົວ ແລະ ໄດ້ດໍາລົງຊີວິດຢູ່ໃນບ້ານເປັນເວລາສາມປີຂຶ້ນໄປ ຫຼື ຖືກຮັບຮູ້ສິດຕາມປະເພນີ (ຕາມການກໍານົດຂອງບ້ານເອງ ແລະ ກໍານົດໃນແຜນອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່) ຕໍ່ກັບທີ່ດິນເຂດດັ່ງກ່າວ ຈະສາມາດເຂົ້ານໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ລວມທັງມີກໍາມະສິດດິນຢູ່ໃນດິນລວມໝູ່ .

ຄໍາເຫັນຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ:

- ເຂົ້າກັນກັບຂໍ້ທີ 6
- ບໍ່ຄວນຈໍາກັດ ອີງຕາມລະບຽບຂອງກຸ່ມ

ເຫດຜົນ:

- ເພື່ອຈໍາກັດການການເຂົ້າມາຂອງບຸກຄົນພາຍນອກ ຫລື ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີສິດຕາມກົດໝາຍ ຫລື ຈໍາກັດບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າມາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຂອງຊຸມຊົນ - ອັນຈະເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນຂອງເຂົາເຈົ້າໝົດໄປ

ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ໂດຍຜ່ານ ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງ LIWG.

9. ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່ :

- ໃນກໍລະນີທີ່ ລັດຖະບານ ຫລື ນັກລົງທຶນ ຍົກເລີກການສໍາປະທານທີ່ດິນ ຫຼື ເມື່ອ ສັນຍາສໍາປະທານໝົດອາຍຸ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຮັບການຕໍ່ສັນຍາ, ທີ່ດິນເຂດສໍາປະທານ ດັ່ງກ່າວ ຄວນມອບຄືນໃຫ້ບ້ານ ແລະ ອອກເປັນໃບຕາດິນລວມໝູ່ໃຫ້ແກ່ບ້ານນັ້ນ

ຄໍາເຫັນ:

ເຫດຜົນ

- ເນື້ອທີ່ ທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບສໍາປະທານທີ່ດິນ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເນື້ອທີ່ ທີ່ຊາວບ້ານນໍາໃຊ້ ໃນເມື່ອກ່ອນເພື່ອທໍາມາຫາກິນລ້ຽງຊີບ.
- ການຫັນດິນຕອນດັ່ງກ່າວ ກັບມາໃຫ້ຊຸມຊົນຄຸ້ມຄອງ ຈະປະກອບສ່ວນໃນການ ປັບປຸງສະພາບເງື່ອນໄຂການດໍາລົງຊີວິດໂດຍລວມຂອງຊຸມຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 1 ຢູ່ໃນກໍລະນີສຶກສາ ຂອງອົງການ CIDSE,
 ເບິ່ງ ສິ່ງທ້າທາຍ ທີ 7 ຢູ່ໃນ ກໍລະນີສຶກສາ ຂອງອົງການ GAPE

10 ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງດິນລວມໝູ່

- ເມື່ອມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງວ່າ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ຂະແໜງການການສຶກສາ, ສາທາ ແລະ ອື່ນໆ) ບໍ່ສາມາດສະໜອງທຶນເພື່ອບໍາລຸງຮັກສາ (ໂດຍສະເພາະໃນ ໝູ່ບ້ານທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍ) ຊັບສິນດັ່ງກ່າວ ຄວນຖືກລວມເຂົ້າເປັນ ກໍາມະສິດດິນລວມໝູ່ . ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນໝູ່ບ້ານທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ (ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອື່ນໆ) ບ່ອນທີ່ ສາມາດສ້າງສຸກສາລາໄດ້, ຊັບສິນດັ່ງກ່າວ ຄວນໄດ້ຮັບທຶນຮອນຈາກແຫລ່ງອື່ນ ແລະ ຄວນແຍກອອກຈາກ ກໍາມະສິດດິນລວມໝູ່ .

ຄໍາເຫັນ:

- ເພື່ອຄວາມຍືນຍົງຂອງການນໍາໃຊ້ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າການ

ເຫດຜົນ:

- ການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ ເພື່ອສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ ໃນໝູ່ບ້ານຂະໜາດນ້ອຍ ຈະພາໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ສຶກຮັບຜິດຊອບ ຮ່ວມກັນ ໃນການບູລະນະຮັກສາ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຊາວບ້ານອາດຈະມີບັນຫາທາງ

ດ້ານການເງິນ ສະນັ້ນ ສະນັ້ນ ຄວນຈະໂອນຊັບສິນດັ່ງກ່າວໃຫ້ເປັນຂອງລັດ ໃນເວລາທີ່ມີເງື່ອນໄຂເອື້ອອຳນວຍ (ຕົວຢ່າງ: ໝູ່ບ້ານຂະໜາດໃຫຍ່).

- ຄວນຈະມີການລະບຸເງື່ອນໄຂການໂອນໃຫ້ແກ່ລັດໂດຍອັດຕະໂນມັດ ໃນເວລາທີ່ຈຳນວນຄົວເຮືອນ ຫລື ພົນລະເມືອງຢູ່ບ້ານນັ້ນ ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຈຳນວນທີ່ແນ່ນອນ.

ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍຜ່ານ **ຂໍ້ຕົກລົງ** ຂອງ LIWG.

ສະຫລຸບ:

- ກຸ່ມເຄືອຂ່າຍທີ່ດິນປັບປຸງເນື້ອໃນເອກະສານແລ້ວ ສົ່ງໃຫ້ ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ທ່ານ ບຸນລັດ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບເລື່ອງນີ້)
- ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມີຄຳເຫັນປັບປຸງເນື້ອໃນ
- ປັບປຸງແລ້ວຜ່ານເນື້ອໃນອີງຕາມຄຳເຫັນ
- ເປີດກອງປະຊຸມຜ່ານວິຊາການເນື້ອໃນ (25 ມີນາ 2012)
- ເປີດກອງປະຊຸມແຫ່ງຊາດ (ວັນຈັດກອງປະຊຸມກະຊວງຈະພິຈາລະນາ ແລະ ຈະແຈ້ງມາຕາມພາຍຫລັງ)